

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АГАРТУУ МИНИСТРЛИГИ
КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ

«КЫРГЫЗ АДАБИЯТЫ»

Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүү
уюмдарынын 5-класстары үчүн

**БОЛЖОЛДУУ КАЛЕНДАРДЫК –
ТЕМАТИКАЛЫК ПЛАН**

Бишкек -2025

Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүү уюмдарынын V класстары үчүн КЫРГЫЗ АДАБИЯТЫ боюнча интеграцияланган программанын негизинде (Бишкек-2025) түзүлдү. Программаны түзүүчүлөр: С.О.Байгазиев, А.Ж.Муратов, К.К.Акматов
А.Б.Батыркулова

Колдонулуучу окуу китептери:

Муратов А., Асакеева Р. Кыдырбаева Р. **Кыргыз адабияты 5-кл.** (Бишкек, 2018-ж)

Муратов А., Абдухамидова Б., Акматов К. **Кыргыз адабияты 6-кл.** (Бишкек, 2018-ж)

Жумасына 2 саат, жыл бою 34 жума, 68 саат

№	Окуу материалынын мазмуну	Сааты	Мөөнөтү		Эскертүү
			план	факт	
	I чейрек 9 жума 18 саат				
1	Киришүү. Китеп жана адам.	1			
2	ЭЛДИК ЖОМОКТОР. “Алтын куш” жомогу – кереметтүү, фантастикалык жомок.	1			
3	“Акыл Карачач” жомогунда акылмандыктын, чечендиктин, сөз тапкычтыктын даңазаланышы	1			
4	“Акылдуу дыйкан”-жөнөкөй, эмгекчи, карапайым адамдын акылмандыгын, билермандыгын баяндаган чыгарма	1			
5	“Өнөрлүү бала” жомогундагы бай жана кедей темасы. Адабият теориясынан. Жомок жөнүндө түшүнүк.	1			
6	Эмгек ырлары: “Оп майда”	1			
7	“Бекбекей”, “Шырылдаң” Адабият теориясынан. Эмгек ырлары	1			
8	Каада-салт ырлары: “Алдей-алдей, бөбөгүм”, “Акыйнек”, “Жарамазан”. Ырлардын аткарылыш бөтөнчөлүктөрү, этнопедагогикалык идеялар, эл турмушундагы мааниси Адабият теориясынан. Каада-салт ырлары	1			
	Тамсилдер: “Алкы жаман карышкыр”, “Арстандын күчүгүн асыраган Мышык”, Иттин доолдай тиктирем дегени” (Тоголок Молдо иштеп чыккан). Тамсилдердеги аллегориянын ролу, таалим-тарбия берүүчү мүнөзү. Адабият теориясынан. Тамсил жөнүндө түшүнүк.	1			
9	“Манастын бала чагы” (“Манас”эпосунан үзүндү) жөнүндө кыскача маалымат. Манастын балалык чагы, алгачкы таймашуулары	1			
10	Манастын келбетин, иш-аракетин мүнөздөөдө колдонулган тилдик каражаттар. Адабият теориясынан. Салыштыруу жөнүндө түшүнүк	1			

11	"Эр Төштүк" эпосунун кыргыз маданиятында ээлеген орду, чыгарманын негизги мазмуну				
12	"Эр Төштүк" эпосундагы адилеттүүлүк менен кыянаттыктын күрөшү, Маамыттар менен жер астындагы башка жандыктар менен Төштүктүн достугу	1			
13	Эпостогу терс сапаттарды алып жүргөн каармандардын сүрөттөлүшү жана көркөм сөз каражаттары Адабият теориясынан. Гипербола жөнүндө түшүнүк.	1			
14	АДАБИЙ ЖОМОКТОР. А. Токомбаевдин "Жетим менен сыйкырчы"	1			
15	Кара ниеттик менен адилеттүүлүктүн күрөшү. Кереметтүү окуялар жана жомоктук мотивдер. Баланын күрөшү жана жеңиши	1			
16	Дил баян	1			
17	Дил баян	1			
18	Чейректик кайталоо	1			
II чейрек 7 жума 14 саат					
1	Ч.Айтматов. "Бугу эне" ("Ак кеме" повестинен үзүндү) Мекен темасы, ыйман, адеп-ахлак, экологиялык көйгөйлөр	1			
2	Уламыштын сабагы жана бүгүнкү күн. Уламыштын тилдик бөтөнчөлүгү	1			
3	А.Осмонов "Толубай сынчы". Сынчылык өнөрдүн даңазаланышы, чындык үчүн күрөш	1			
4	Чыгармага талдоо. Элдик уламыштын жогорку көркөмдүктө кайрадан иштелип чыгышы Адабият теориясынан. Кейиптештирүү жана метафора .	1			
5	Ж.Бөкөнбаев "Чептен эрдин күчү бек ". Поэманын патриоттук пафосу. Баланын эрдиги, эненин мүнөзүндөгү балага жана Мекенге болгон мамилелер. Карыянын акылман бүтүмү жана чыгарманын тарбиялык мааниси. Адабият теориясынан. Адабий жомок	1			
6	Т.Үмөталиев. «Күч бирдикте» Жомоктун ынтымакка, биримдикке, бакытка, максатка жетүүнүн, турмуштук кыйынчылыктарды жеңүүнүн бекем негизи катары туюнтулушу	1			
7	Ж.Садыков. «Эненин жүрөгү» Уламыштын нравалык теманы көтөрүп чыгышы. Уламыштын тарбиялык, таалим	1			

	берүүчүлүк мааниси.				
8	С. Рысбаев. “Балык балдар же көл жээгиндеги түнкү кум сепилдер” Жомокто көл түбүндө калган байыркы кыргыздын алтын шаары, эл ынтымагы, улуттук биримдик идеяларынын берилиши	1			
9	Жомоктогу драматизм, бүгүнкү күндүн адамдарына айтылган насаат Адабият теориясынан. Адабий жомок жөнүндө түшүнүк	1			
10	А.Токомбаев. “Күүнүн сыры” Аңгемеде сүрөттөлгөн доор. Эрке кыз жана кул.	1			
11	Чыгармадагы каармандарга талдоо. Эркиндик, адилеттик менен өкүм-зордуктун ортосундагы күрөш	1			
12	Дил баян	1			
13	Дил баян	1			
14	Чейректик кайталоо	1			
III чейрек 10 жума 20 саат					
1	Мукай Элебаев. “Бороондуу күнү”. Аңгеменин сюжети. Жолоочунун ички психологиялык абалы, байкагычтыгы. Адабият теориясынан. Аңгеме жөнүндө түшүнүк	1			
2	Ч.Айтматов “Биринчи мугалим” повести. Революциянын алгачкы жылдарындагы агартуу иши. Эски менен жаңынын карама-каршылыгы. Дүйшөндүн жаңы турмуш, жаңы мектеп үчүн каармандык күрөшү	1			
3	Повесттеги символдор. Ретроспекция жана повесттин композициясынын идеялык мазмунду ачуудагы ролу Адабият теориясынан. Сюжет жана композиция	1			
4	УЛУУ АТА МЕКЕНДИК СОГУШ ТЕМАСЫНАН. А.Осмонов “Неге кечигет”, Бүкөнтай”. Образдуулук, поэтикалуулук аркылуу тынчтыктын кандай керектигинин айтылышы. Бүкөндүн образы Ырда согуштун терс таасиринин көрсөтүлүшү.	1			
5	С.Жусуев “Алакан” Ырдын поэтикалык күчү. Согуш эстелигинин - алакандын көркөм сүрөтү. Салыштыруулар. Образдуулук.	1			
6	Ч.Айтматов “Атадан калган туяк” аңгемеси	1			

7	Балалык баёо сезим романтика жана трагедиялуулук. Чыгарманын көркөмдүк артыкчылыктары Адабият теориясынан. Аңгеме жөнүндө түшүнүк.	1			
8	ЭЛ АКЫНДАРЫНЫН ЧЫГАРМАЛАРЫНАН Тоголок Молдо. «Телибай Тентек» Чыгармадагы тарбиялык, таалим берүүлүк идея. Каармандын ар кыл сапаттарын ачуудагы акындын тапкычтыгы, тилинин жатыктыгы жана таамайлыгы.	1			
9	Барпы Алыкулов. «Жакшы кыз», «Өзү каар, тили заар кыз», «Болоор жигит», «Болбос жигит», «Эр жигитке сын» Жакшы адам жана жаман адам жөнүндөгү элдик түшүнүктөр Барпынын чыгармачылыгында. Бүгүнкү күн жана Барпынын ырларынын тарбиялык мааниси. Адабият теориясынан. Санат-насыят, үлгү ырлары	1			
10	ЖАРАТЫЛЫШ ЖАНА АДАМ. А.Токомбаев “Ай нурунда кышкы түн”, “Жайкы таңда”. Табият көркү жана адам, жердин сулуулугунун берилиши Адабият теориясынан. Көркөм чыгармадагы пейзаж.	1			
11	А.Осмонов. "Ата Журт", "Кыргыз тоолору". «Ата Журттун» көркөмдүк, идеялык мааниси. Кыргыз тоолору – акындын сүрөттөө предмети. Тоолордун образын тартууда колдонулган көркөм каражаттар. Адабият теориясынан. Салыштыруу жөнүндө түшүнүктү тереңдетүү.	1			
12	М.Алыбаев “Ала-Тоо”, “Соң-Көл”, “Тянь-Шань”. Ырлардагы кыргыз жеринин поэтикалык элеси. Ырлардын көркөмдүгү				
13	С.Эралиев «Жамгыр», «Булут» (1 саат) Лирикалык ырлардагы пейзаждык сүрөттөөлөр. Табият көрүнүшүн тартууда акын колдонгон салыштыруулар, эпитеттер.. Адабият теориясынан. Ыргак (ритм) жөнүндө түшүнүк	1			
14	Т.Сыдыкбеков “Көк серек”. Карышкырлардын турмушу, адамдардын күнүмдүк тиричилиги менен көркөм параллелде көрсөтүлүшү	1			
15	Чыгармадагы шарттуулук ыкмасы, жаныбарлардын ой жүгүртүүлөрү, кыялдануулары. Аңгеменин тили	1			

16	Б.Жакиев. «Атанын тагдыры» Драмадагы чагылдырылган окуялар. Согуштун жаш балага тийгизген таасири.	1			
17	Үй-бүлө темасы. Чоң ата – ата – бала – үчөөнүн биримдиги. Адамгерчилик жана карасанатайлык. Согуш тууралуу аңгемелешүү. Адабият теориясынан. Драма жөнүндө түшүнүк	1			
18	Дил баян	1			
19	Дил баян	1			
20	Чейректик кайталоо	1			
IV чейрек 8 жума 16 саат					
1	АЗЫРКЫ БАЛДАР АДАБИЯТЫНАН С.Рысбаев. «Бала бойдон калба» Повесттеги бүгүнкү күндүн балдарынын билимге жана өнөргө умтулуулары.	1			
2	Бүгүнкү күндөгү үй-бүлөнүн социалдык абалы, ата жана бала тууралуу ой жүгүртүүлөр. Баланы үй-бүлөдө тарбиялоо идеялары.	1			
3	АЗЫРКЫ УЧУРДУН ФАНТАСТИКАСЫНАН Б.Сатыкеев. Ала-тоолук үч баланын ааламга саякаты.	1			
4	Балдардын Айга, Чолпонго, Марска саякаты. Андагы укмуштуу окуялар жана балдардын учкул кыялдары, каармандыгы.	1			
5	Азыркы кыргыз адабиятынан Э.Ибраев. «Ойгон, кыргыз», «Улут болсом, тилим менен улутмун»	1			
6	Акындын поэмаларындагы атуулдук- патриоттук, мекенчилдик. Лирикалык каармандын күчтүү сезимдери, заман көйгөйү. Чыгармалардын жарандык пафосу, эмоциялуулугу, көркөмдүк ажары.	1			
7	Казат Акматов. Тамсилдер: «Мансакор күчүк» «Козуке», «Эне сүтү», «Күкүк» (Проза)	1			
8	Бүгүнкү күндөгү балдарды адеп-ахлакка тарбиялоодо жазуучунун тамсилдеринин тарбиялык мааниси	1			
9	ОРУС КЛАССИКАЛЫК АДАБИЯТЫНАН. А.С.Пушкин. «Балык жана балыкчы	1			

	тууралуу жомок»				
10	Жомоктогу ач көздүктүн, көрө албастыктын, дүйнөкорлуктун ашкерелениши. Бар дүйнөгө ыраазы болбоо, канаттанбоо – ыймандык катастрофанын башталышы.				
11	Жомоктун нравалык сабагы, бүгүнкү күндүн проблемалары менен байланышы.	1			
12	Дил баян	1			
13	Дил баян	1			
14	Жыл бою алган билимдерди текшерүүчү тест	1			
15	Чейректик кайталоо	1			
16	Жылдык кайталоо	1			